

Ljubljana, 9. 4. 2018

ZADEVA: Vprašanja strankam pred volitvami 2018

Spoštovani,

dovolite nam, da vam v imenu članic in članov Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in Konfederacije sindikatov Slovenije PERGAM pred volitvami v Državni zbor Republike Slovenije zastavimo nekaj vprašanj. Vaši odgovori bodo našim članicam in članom pomagali pri odločanju, komu bodo oddali svoj glas, za nas pa bodo zagotovo podlaga za sodelovanje z vami v prihodnje.

Vprašanj se je nabralo precej, a so prav vsa izjemnega pomena za naše delo, tako da se vam v naprej zahvaljujemo za sodelovanje. Tako vprašanja kot odgovore bomo objavili na naših spletnih straneh, predstavili članicam in članom ter drugi zainteresirani javnosti.

Prosim, da nam odgovore čim prej posredujete na oba e-naslova:

zsss@sindikat-zsss.si

pergam@siol.net

Lidija Jerkič,

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

Jakob Počivavšek,

Konfederacija sindikatov Slovenije PERGAM

SPLOŠNO:

Katera področja v Sloveniji je po vašem mnenju potrebno urediti? Pojasnite po 3 najpomembnejše rešitve na področjih, kjer menite, da so spremembe nujne.

Največji poudarek dajemo gospodarstvu, zdravstvu in pravosodju. Ukrepi na področju gospodarstva so usmerjeni predvsem k davčnim razbremenitvam, poenostavitvi delovnopravne zakonodaje, zmanjšanju birokracije in digitalizaciji. Na področju pravosodja bomo uvedli poskusni sodniški mandat, okrepili postopke odvzema premoženja nezakonitega izvora ter prevetrili sisteme nadzora v sodstvu. Na področju zdravstva bomo reorganizirali celoten sistem ter uvedli konkurenco med ponudniki zdravstvenega zavarovanja in med izvajalci zdravstvenih storitev ter postavitev kazalnikov kakovosti.

Kakšen je vaš program razvoja gospodarstva in delovnih mest v državi, usmeritev v razvoj novih, okolju prijaznih delovnih mest? Naštete 3 najpomembnejše cilje, ki jih boste zasledovali.

Povečanje zaposlenosti bomo spodbudili z zmanjšanjem davčne obremenitve zaposlitev, poenostavitvijo delovno-pravne zakonodaje, ki bo olajšala sklepanje rednih zaposlitev. Pripravili bomo programe, ki bodo mlade spodbujali v podjetniške vode in iskanje podjetniških idej. S štipendijsko politiko bomo spodbujali izobraževanje in usposabljanje mladih za delo v poklicih, ki najbolj potrebujejo nove zaposlitve.

Ali nameravate ohraniti obseg javnih storitev? Na kakšen način nameravate izboljšati učinkovitost, kakovost in dostopnost do javnih storitev? Navedite 3 ukrepe, ki jih boste predlagali v ta namen.

Predvsem želimo izboljšati učinkovitost državne uprave. To bomo storili z digitalizacijo vseh administrativnih postopkov, povečanjem odgovornosti uradnikov in ter vpogledom javnosti v učinkovitost delovanja posameznih organizacijskih enot.

Kako se po vašem mnenju lahko izboljša položaj mladih? Navedite 3 ukrepe, ki jih boste predlagali na tem področju.

Mladim moramo omogočiti višje plače in lažji dostop do zaposlitev, sicer jim bodo to ponudili v tujini. To lahko kratkoročno dosežemo z zmanjšanjem dohodnine in prispevkov za višjo neto plačo ter poenostavitvijo delovno-pravne zakonodaje za lažje sklepanje rednega delovnega razmerja. Želimo spodbujati povezovanje med študijem in gospodarstvom ter tako omogočiti študentom pridobivanje izkušenj in krepitev kompetenc, gospodarskim družbam pa možnost usposabljanja svojih bodočih zaposlenih.

Mlade je treba spodbuditi, da delajo: mladi se morajo najkasneje v štirih mesecih po tem, ko postanejo brezposelni, vključiti v programe aktivne politike zaposlovanja – ki jih bodo usposobili in izboljšali njihove zaposlitvene možnosti. V sodelovanju z ministrstvom za gospodarstvo in izobraževanje bomo pripravili programe, ki bodo mlade spodbujali v podjetniške vode in iskanje podjetniških idej. Spodbujali bomo usmerjanje v poklice (kadrovske štipendije, oprostitev plačila prispevkov), za katere je na trgu dela povpraševanje, hkrati pa se soočamo z manjkom usposobljenega kadra (različni obrtniški poklici ipd). Preko povečanja olajšav za raziskave in razvoj

bomo podjetja spodbujali k dodeljevanju kadrovskih štipendij. Podjetja, ki bodo po koncu štipendiranja izvedla zaposlitev, bodo prvo leto oproščena plačila prispevkov za novo zaposlenega štipendista.

TRG DELA:

Ali menite, da je potrebna reforma trga dela s spremembo Zakona o delovnih razmerjih? Če da, kakšna?

Da. - Spremenili bomo določbe o objavi prostega delovnega mesta na način, da objava ni potrebna, če delodajalec zaposluje delavca, ki v okviru že obstoječega delovnega razmerja zamenja delovno mesto pri delodajalcu ali podaljša trajanje delovnega razmerja za določen čas.

- Spremenili bomo določbe, ki se nanašajo na časovno omejitev pogodbe za določen čas, saj je veljavna ureditev nejasna. Med primere, ko je mogoče skleniti vzporedno pogodbo o zaposlitvi za določen čas, ob soobstoju pogodbe za nedoločen čas, je treba dodati tudi razlog »predaja dela«.

- Uredili bomo področje agencijskega dela, saj se v praksi pojavljajo številna vprašanja, povezana z uresničevanjem načela enakega varstva pravic agencijskih delavcev, še posebej tistih, ki se nanašajo na plačilo za delo in uporabo enakih ugodnosti, kot jih uporabnik zagotavlja svojim delavcem v zvezi z zaposlitvijo.

- Postopek vročanja odpovedi bomo spremenili tako, da bo tudi za vročitev pisnih opozoril na izpolnjevanje obveznosti in vabil na zagovor pred odpovedjo določena fikcija vročitve.

- Uredili bomo varstvo pred odpovedjo delavcev pred upokojitvijo, saj delodajalec zaradi obstoječe sodne prakse pred vročitvijo odpovedi nikakor ne more dobiti informacije o tem, kdaj je delavec varovan pred odpovedjo.

- Spremenili bomo varstvo pred odpovedjo zaradi bolniške odsotnosti tako, da delovno razmerje delavca, ki mu je bila pogodba odpovedana iz poslovnega razloga ali razloga nesposobnosti in je ob poteku odpovednega roka odsoten z dela zaradi nezmožnosti za delo zaradi bolezni ali poškodbe, delovno razmerje preneha s prenehanjem bolniške in ne naslednji dan, kot to sedaj določa zakon v 116. členu.

- Poglavje o delovnem času je potrebno posodobiti na način, da se postavijo le minimalne časovne omejitve delovnega časa, kot npr. polni delovni čas traja 40 ur na teden, znotraj te omejitve pa se določanje vsebine posameznih režimov delovnega časa prepustiti avtonomnemu urejanju. V zvezi s tem predlagamo, da se odpravi postopkovne določbe, predvsem tiste, ki opredeljujejo formalnosti in postopke glede odrejanja posameznih režimov delovnega časa (kako se odredi nadurno delo, razporedi delovni čas ipd).

- Določiti je potrebno suspenz pogodbe o zaposlitvi v primeru, da delavec na podlagi mnenja medicine dela začasno ali trajno ne izpolnjuje zdravstvenih pogojev za opravljanje dela.

- Dopolnili bomo 118. člen tako, da se v primeru poziva delodajalca k preklicu nezakonite odpovedi v primeru tožbenega zahtevka, ki se glasi na reintegracijo, omeji na znesek plač od dne nezakonitega prenehanja delovnega razmerja pa do dne podanega predloga delodajalca delavcu za ponovno vzpostavitev delovnega razmerja.

- Zaradi neenotnega razumevanja predlagamo, da se konkretno definira pojem plačilo za delo, saj je sedaj v zakonu z naslovom plačilo za delo opredeljena cela tretja točka III. poglavja, prav tako je definicija plačila za delo določena prvem odstavku 126. člena.

- Izrecno je potrebno določiti, da lahko delodajalec določenim delavcem prizna/zagotovi višje pravice, kot je določen minimalni standard pri delodajalcu.
- Spremenili bomo določbo 79. člena, ki se nanaša na pravico do odpravnine zaradi prenehanja pogodbe za določen čas zaradi nejasnosti, saj je v praksi pogosto vprašanje, ali odpravnina pripada za prenehanje vsake pogodbe o zaposlitvi za določen čas posebej ali pa za prenehanje niza pogodb za določen čas.
- Določiti je potrebno možnost zamika izplačila odpravnine ob prenehanju pogodbe za določen čas do trenutka izplačila zadnje plače.
- Določiti je potrebno, da se v osnovno plačo lahko vključujejo tudi tisti pogoji dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa (npr. nočno delo).
- Določiti je potrebno, da delavec za obdobje, ko je na poklicni rehabilitaciji, bolniški nad 1 letom ali v času suspenza pogodbe o zaposlitvi, nima pravice do regresa za letni dopust.
- Zmanjšali bomo število dni, za katere delodajalec izplačuje nadomestilo plače iz sedanjih 30 dni na 15 dni.
- Določiti je potrebno, da ima delodajalec, tudi v primeru uvedbe postopka odpovedi iz krivdnega razloga, možnost delavcu odrediti prepoved opravljanja dela (ne samo v primeru krivdnega razloga, ki ima vse znake kaznivega dejanja) in izplačevati nižje (npr. 70 %) nadomestilo plače.
- Določiti je potrebno, da v primeru, da delavec po sklenitvi pogodbe ne pride na delo in nima opravičljivega razloga za izostanek, delovno razmerje ni bilo sklenjeno (pogodba o zaposlitvi se razveljavi).

Kako gledate na prihodnost dela in na pojavljajoče se atipične in prekarne oblike dela? Katere ukrepe boste predlagali za zaježitev naraščanja števila atipičnih in prekarnih oblik dela?

Potrebno je posebej nagradjevati zgledne delodajalce in s tem dajati za zgled primere dobrih praks. Zadovoljen delavec, ki prejema pošteno plačilo za pošteno delo, mora postati osnovna vrednota, cilj naše delovnopravne zakonodaje. Za kršitelje predpisov morajo biti uvedene učinkovite sankcije. Pristojnim inšpekcijam mora vlada zagotoviti zadostno število vrhunsko usposobljenih strokovnjakov za odkrivanje in odpravo takšnih kršitev. Delovnopravna zakonodaja je preobsežna, prezapletena in popolnoma nerazumljiva. Zato jo bomo poenostavili in spremenili, da bo tudi v praksi nudila ustrezno varnost zaposlenim, delodajalcem pa več manevrskega prostora v primeru nezadovoljstva z delavcem.

Kako boste spodbudili večjo vključenost delavcev v vseživljenjsko izobraževanje in usposabljanje za soočanje s spremembami, ki jih prinaša tehnološki razvoj in napredek?

Spodbujali bomo upokoјence, da se vračajo med delovno aktivne. Ena prvih reform na trgu dela in zaposlovanja bo sprememba Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju tako, da bo omogočen dvojni status upokoјencem podjetnikom (ob izpolnjenih pogojih za polno starostno pokojnino bo lahko njen prejemnik obenem zavarovan tudi za polni delovni čas, v kolikor bo to želel). Sprejeli bomo tudi paket ukrepov za večjo usposobljenost in konkurenčnost starejših delavcev (prilagajanje delovnih mest, mentorstva ipd.).

Ali se nam v Sloveniji v prihodnje obeta dualni sistem trga dela? Zakaj? Če je odgovor pozitiven: kakšen dualni sistem, katere so temeljne značilnosti tega sistema?

Sistem je že izrazito dualen (oziroma segmentiran): na eni strani zaposleni s pogodbami za nedoločen čas in na drugi strani (predvsem mladi) samozaposleni v številnih prekarnih in atipičnih oblikah dela. Segmentacija na trgu dela ostaja problem, še posebej za mlade. Visoka segmentiranost lahko poveča neenakost med delavci in povečuje nihanja v zaposlenosti. Hkrati lahko zmanjša spodbude za vlaganja v zaposlene s strani podjetij. Na pogostost uporabe začasnih zaposlitev vplivajo možnost uporabe takšnih zaposlitev, togost predpisov ob odpuščanju in negotovost v gospodarskem okolju. Od začetka okrevanja trga dela v letu 2013 je bilo ustvarjeno večje število zaposlitev za nedoločen čas kot začasnih zaposlitev, a je bila relativna rast slednjih v povprečju v tem obdobju višja. Posledično se je nekoliko povečal delež začasnih zaposlitev v skupnih zaposlitvah, kar je sicer značilno tudi za večino drugih držav EU, saj v začetni fazi gospodarskega okrevanja podjetja zaradi negotovosti ostajajo previdna pri novem zaposlovanju. Zakonske spremembe za zmanjšanje segmentacije trga dela in povečanje njegove prožnosti so le začasno ustavile naraščanje deleža začasnih zaposlitev, ki sicer še naprej ostajajo pogoste med mladimi (15-24 let). To je v veliki meri posledica obsega študentskega dela, ki se kljub podražitvi (zaradi uvedbe plačevanja prispevkov za socialno varnost) postopoma povečuje. Posledično je delež začasnih zaposlitev v Sloveniji med mladimi še vedno najvišji v EU.

Kako razumete pojem »fleksibilnost delovnega razmerja«? Ali sta fleksibilnost delovnega razmerja in zmanjševanje pravic delavcev neločljivo povezana? Zakaj?

Prepričani smo, da noben delodajalec ne bo odpustil dobrega delavca, zagotovo pa vsak delodajalec želi odpustiti slabega delavca. Želimo ustvariti delovno pravno zakonodajo, ki bo delodajalcem dajala več manevrskega prostora v primeru nezadovoljstva z delavcem, vendar hkrati delavcem ponujala visoko stopnjo varnosti. V pogovorih s socialnimi partnerji smo se tako strinjali, da je delovnopravna zakonodaja v Sloveniji preobsežna, prezapletena in popolnoma nerazumljiva. De facto ne nudi varnosti, ki je na papirju. Takšno stanje omogoča izigravanje in zlorabo, kar je nesprejemljivo. Zato bomo poenostavili delovnopravno zakonodajo tako, da bo tudi v praksi nudila ustrezno varnost zaposlenim.

Predlogi sprememb, ki so predlagani v nadaljevanju in jih podpira tudi NSi, so rezultat široke razprave Združenja delodajalcev s svojim članstvom, priprave v strokovnih službah in potrjevanja na 11-ih Odborih dejavnosti Združenja, kot tudi na Upravnem odboru Združenja delodajalcev Slovenije. Predstavljajo osnovo za novo reformo trga dela, za katero ocenjujemo, da jo je nujno potrebno izvesti.

EKONOMSKO PODROČJE:

Ali menite, da je raven in distribucija plač v Republiki Sloveniji ustrezna ali ne, in če ne, v čem vidite problem in v čem rešitev?

Predvsem vidimo problem v tem, da država posamezniku odreže prevelik delež plače. Ta delež moramo zmanjšati in ljudem za njihovo delo povečati neto plače. Posebno pozornost namenjamo tudi razbremenitvi plač bolj kvalificiranih delavcev. Podjetnikom moramo omogočiti, da visoko kvalificiranim delavcem ponudijo višjo neto plačo. Če jim tega ne omogočimo v Sloveniji, jim bodo to omogočili v tujini.

Kakšna je vaša usmeritev na področju davčne politike; ali podpirate dodatno prerazdelitev davčnih bremen (z dela in potrošnje na kapital) in s tem nadaljnjo davčno razbremenitev dela in plač? Ali bi morala biti po vašem mnenju takšna prerazdelitev z vidika javnofinančnih prihodkov nevtralna, in če ne, s kakšnimi ukrepi bi izpad nadomestili, katere javne storitve ali transferje iz proračuna bi zmanjšali ali ukinili? Kaj menite o spremembi sistema davčnih olajšav, znižanju stopnje DDV in uvedbi

dodatne znižane stopnje DDV za posamezne ključne izdelke za mlade družine, za ključne življenjske artikle?

Slovenija je na splošno z davki preveč obremenjena država, zato moramo davčno obremenitev znižati. Najtesnejši davčni primež imamo prav na področju dela, zato kot prioriteto predlagamo davčno razbremenitev na tem področju. Ljudem bi več ostalo, povečala bi se potrošnja in priliv iz davkov na potrošnjo, ki že sedaj znašajo okrog 5,5 milijard evrov. Povečana potrošnja bi spodbudila nastanek novih delovnih mest in zato tudi povečanje prilivov iz vseh drugih davščin. V NSi načeloma bolj kot subvencije podpiramo davčne olajšave, zato bi to področje okrepili. Podpiramo tudi znižanje DDV na predkrizno raven in dodatno znižano stopnjo za osnovne izdelke.

Ali ste pripravljeni podpreti spremembo zakona o minimalni plači, s katero bi se iz definicije minimalne plače izločili vsi dodatki?

Le administrativno določanje minimalne plače in obremenjevanje podjetnikov ne more rešiti težav nizkih plač. V NSi smo že večkrat predlagali zmanjšanje davčne obremenitve plač, kar bi neto minimalno plačo povečalo za okrog 50 evrov.

Ali se strinjate, da se uvede obvezna delitev dobička med zaposlene?

Zaposlenim bomo najbolj pomagali, če z nižjimi davki povečamo njihove neto plače.

Ali nameravate ohraniti enotni sistem plač v javnem sektorju? Ali menite, da je potreben kakšnih sprememb, in če da, katerih (naštete ključne 3)?

V Novi Sloveniji si želimo povečati plače vsem, tako tistim v javnem sektorju, kot tudi tistim v zasebnem sektorju. Za izpolnitev tega cilja imamo že pripravljeno celovito reformo davčne razbremenitve dela.

Ali nameravate zaključiti pogajanja s sindikati javnega sektorja, ki jih je začela prejšnja vlada, in če da, kakšna bodo vaša izhodišča oziroma ali boste upoštevali tisto, kar je bilo z večino sindikatov v dosedanjih pogajanjih že usklajeno?

V Novi Sloveniji si želimo povečati plače vsem, tako tistim v javnem sektorju, kot tudi tistim v zasebnem sektorju. Za izpolnitev tega cilja imamo že pripravljeno celovito reformo davčne razbremenitve dela.

ENAKE MOŽNOSTI:

Kakšen je vaš pogled na vlogo družine (žensk) pri dolgotrajni oskrbi? Je skrb za ostarele predvsem naloga in odgovornost družine v obliki neformalne oskrbe na domu ali je oskrba naloga in odgovornost države in lokalne skupnosti v obliki formalne oskrbe, ki jo izvajajo javne in zasebne institucije?

Ljudje danes v povprečju živimo dlje, kot so običajno živeli v preteklosti. Za Slovenijo velja, da je starajoče se družba. Da bi bilo življenje tudi v starosti kakovostno, morajo imeti ljudje tudi v tem življenjskem obdobju možnost za dostojno življenje in možnost, da izberejo sebi čim ustrežnejši življenjski slog. Zato predlagamo sprejem zakona, ki bo sistemsko uredil področje dolgotrajno oskrbe. Stabilne vire financiranja bomo zagotovili s sistemskimi spremembami, ki bodo združile

sedanje nepovezane vire javnega financiranja, zagotovile večjo koordiniranost pri nudenju storitev, večjo enakost pri dostopu do storitev in pospešile razvoj oskrbe na domu, vključevanje neformalnih izvajalcev in druge oblike oskrbe starejših (medsosedska in medgeneracijska pomoč).

Razlike v plačah med spoloma se po letih povečujejo. Kaj boste naredili, da se ta trend zaustavi?

Razlike v plačah za enako delo med spoloma niso sprejemljive. Potreben je celovit pristop na več področjih, ki bi pripeljal do enakovrednega vrednotenja in posledično plačila za enako delo. Za upokojenke pa predlagamo uvedbo gospodinjskega dodatka v višini 100 EUR. Sprva zaradi fiskalnih razmer za tiste, katerih prejemki znašajo pod 500 EUR, ko bodo razmere dopuščale, pa aza vse upokojenke.

Kaj boste naredili, da boste zmanjšali brezposelnost mladih, izobraženih žensk?

Ukrepi Nove Slovenije za izboljšanje razmer na trgu dela so namenjeni vsem mladim. Mlade je treba spodbuditi, da delajo: mladi se morajo najkasneje v štirih mesecih po tem, ko postanejo brezposelni, vključiti v programe aktivne politike zaposlovanja – ki jih bodo usposobili in izboljšali njihove zaposlitvene možnosti. V sodelovanju z ministrstvom za gospodarstvo in izobraževanje bomo pripravili programe, ki bodo mlade spodbujali v podjetniške vode in iskanje podjetniških idej. Spodbujali bomo usmerjanje v poklice (kadrovske štipendije, oprostitev plačila prispevkov), za katere je na trgu dela povpraševanje, hkrati pa se soočamo z manjkom usposobljenega kadra (različni obrtniški poklici ipd). Preko povečanja olajšav za raziskave in razvoj bomo podjetja spodbujali k dodeljevanju kadrovske štipendije. Podjetja, ki bodo po koncu štipendiranja izvedla zaposlitev, bodo prvo leto oproščena plačila prispevkov za novo zaposlenega štipendista.

VARNOST IN ZDRAVJE:

Kaj konkretno boste storili za uvedbo diferencirane prispevne stopnje za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni kot ekonomsko spodbudo za vlaganje v varnost in zdravje pri delu?

Spodbudili bomo razpravo med socialnimi partnerji o vašem predlogu.

Kdaj boste, če boste na oblasti, sprejeli novi Pravilnik o poklicnih boleznih? In zakaj mislite, da ga ni že od osamosvojitve dalje?

Gre za nedoslednost v škodo zaposlenih. Potrebno je pregledati stanje in doseči čim širše soglasje za sprejem pravilnika.

SOCIALA:

Ali boste upoštevali usklajena izhodišča za prenovu pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih je sprejel Ekonomsko-socialni svet, in skupna stališča sindikalnih central, s katerimi naslednjo koalicijo seznanjajo, kakšno zdravstveno reformo podpirajo? (Če izhodišč in stališč ne poznate, vam jih lahko posredujemo.)

Z vašimi stališči v NSi nismo seznanjeni. Se priporočamo za posredovanje. Sicer pa ima NSi zelo podrobno pripravljeno posodobitev pokojninskega področja in zdravstva.

Kakšen naj bo zakon o rezervnem demografskem skladu?

V obliki, kot ga je predlagal DeSUS, ni koristen upokojemcem. Naš odgovor na demografske spremembe je obvezni naložbeni drugi steber tristebnega pokojninskega sistema.

Kako boste zagotovili ustrezen življenjski standard upokojemcev?

S sodobnim, jasnim, pravičnim in solidarnim tristebnim pokojninskim sistemom: prvi steber bo obvezen, pretočni, drugi steber bo obvezen, naložbeni in tretji steber prostovoljen, naložbeni. Za sedanje upokojemce pa predvidevamo uvedbo gospodinjskega dodatka. Gospodinjsko delo žensk nikjer ni upoštevano kot delo, kar seveda ni pravično. Ker je ena glavnih prioritet NSi omiliti revščino med upokojenkami z nizkimi pokojninami, bi v prvi fazi gospodinjski dodatek v višini 100,00 EUR mesečno prejela vsaka upokojenka s prejemki nižjimi od 500,00 EUR. Za upokojenke s prejemki med 500,00 in 617,00 EUR pokojnine (prag revščine) pa bi znesek padal po zvezni lestvici približno 0,85 EUR za vsak EUR višjo pokojnino. Dodatek ne bi bil obremenjen z nobenimi dajatvami.

Pri ocenjenem številu upokojenk - prejemnic gospodinjskega dodatka, ne glede na vrsto in višino pokojnine, kar je (po oceni) 110.352 upokojenk, bi izplačilo gospodinjskega dodatka znašalo mesečno 8,4 mio EUR oziroma letno 102,5 mio EUR. To bi pomenilo 2,04 % dodatnih sredstev glede na skupne odhodke ZPIZ, ki so za leto 2016 znašali 5.035,2 mio EUR. Financiranje gospodinjskega dodatka bi se izvajalo iz državnega proračuna kot transfer v pokojninsko blagajno.

Drugi ukrep pa je sprememba načina usklajevanja pokojnin: Nominalni padci pokojnin glede na nadomestno stopnjo so občutni, pri moških podobni, ne glede na pokojninsko osnovo (od 32,0 % do 32,6 %), pri ženskah pa od 29,1 % do 36,5 %, pri čemer je bil večji padec pri nižjih pokojninah, manjši padec pa pri višjih pokojninah, kar je dodaten prispevek k povečevanju neupravičenih razlik in revščine pri upokojenkah, ki so v večini.

Kaj je torej potrebno storiti? Gotovo je nerealno retroaktivno posegati v odmere pokojnin, mogoče in potrebno pa je spremeniti način usklajevanja pokojnin. Spremenjeni način bi moral upoštevati dejstvo, da je znižanje nadomestne stopnje od 1992 dalje privedlo do pomembno različne višine pokojnin pri enaki pokojninski osnovi. To pa je izrazito nepravično in samo govori o popolni seniorizaciji prvega pokojninskega stebra – lahko govorimo o privilegijih najstarejših upokojemcev, znotraj njih pa o privilegijih upokojenk z višjimi pokojninami.

Spremenjeni način usklajevanja pokojnin ne bi bil linearen (npr. 2,00 % zvišanja za vsakega upokojenca), temveč bi upošteval nadomestno stopnjo za odmero pokojnine od 1992 do danes. To pomeni, da bi upokojemci, ki so se upokojili pred kratkim, imeli najvišjo stopnjo uskladitve pokojnin, tisti iz leta 1992 pa bi ohranjali doseženo nominalno višino pokojnin, dokler se obe nominalni višini ne bi izenačili (to bi bilo modelsko pri 32,39 % skupnem linearnem nominalnem povišanju pokojnin), kar je podrobno predstavljeno v programu NSi Misli resno.

SOCIALNI DIALOG:

Kako gledate na socialni dialog in reprezentativnost socialnih partnerjev? Kakšen pomen imajo za vas sklepi Ekonomsko-socialnega sveta?

Socialni dialog je temeljni način dogovarjanja socialnih partnerjev v okviru ESS. Vsekakor bi se mu močno posvetili in ga spodbujali.

Socialni dialog je del evropskega socialnega modela in element Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ali menite, da je čas, da socialni dialog postane ustavna kategorija? Ali menite, da Slovenija potrebuje socialni sporazum in ali si boste prizadevali za njegovo sklenitev?

Slovenija potrebuje socialni sporazum.

Kako vidite financiranje socialnega dialoga in kolektivnih pogajanj (financirajo jih le člani sindikalnih in delodajalskih organizacij)? Ali menite, da Slovenija potrebuje splošno kolektivno pogodbo za gospodarstvo oziroma dogovor o politiki plač?

Splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo bi prispevala k večji varnosti zaposlenih in hkrati boljšemu poslovnemu okolju za delodajalce.

Kakšen je vaš pogled na možnosti normativne ureditve razlik med pravicami članov in nečlanov sindikata?

Razlike med pravicami zaposlenih glede na (ne)članstvo v sindikatih je za NSi nesprejemljivo.